

Prawidłowe połykanie

Połykanie pojawia się już ok. 4. - 5. miesiąca życia płodowego. Jest czynnością, która wraz z wiekiem dziecka ulega zmianie, wraz ze zmianą sposobu karmienia oraz konsystencją podawanych pokarmów - od płynnych do twardych.

Charakterystyczne dla pierwszych lat życia jest **połykanie infantylne**.

Język, ze względu na płaską jamę ustną niemowlęcia, może jedynie wykonywać ruchy w poziomie. W trakcie połykania ułożony jest płasko na dnie jamy ustnej, a jego czubek wsuwa się między dziąsła (potem zęby), przy lekko rozwartych szczękach oraz silnym skurczu mięśni policzków i warg.

Okres połykania niemowlęcego prawidłowy jest do czasu wyrośnięcia wszystkich zębów mlecznych (do 3-4 roku życia), kiedy to powinna nastąpić zmiana na połykanie typu dojrzałego, które wymaga podniesienia i oparcia czubka języka o dziąsła górne oraz napięcia mięśni żujących (bez napinania mięśnia ust).

Po pełnym wyrośnięciu uzębienia mlecznego zwiększa się pionowy wymiar jamy ustnej i powstaje miejsce dla ruchów pionowych końca języka, a zęby mleczne stanowią przeszkodę w wysuwaniu języka do przodu.

Połykanie dojrzałe powinno utrwalić się do rozpoczęcia wymiany zębów mlecznych na stałe, bowiem szpary po zębach mlecznych stanowią bodziec do wciskania w nie końca języka. Może to przyczynić się do utrwalenia nieprawidłowego połykania i wymowy międzyzębowej. Natomiast pojawiające się zęby stałe mogą być przemieszczane bądź nie osiągnąć zwarcia.

Tak więc utrzymujące się połykanie niemowlęce powoduje często wady zgryzu oraz nieprawidłowe funkcjonowanie narządów mowy, a w konsekwencji - wady wymowy.

Przyczyny przetrwałego niemowlęcego połykania (mimo pełnego uzębienia mlecznego):

- pozostałość po okresie niemowlęcym,
- przetrwały odruch ssania,
- niewłaściwy kształt smoczka, zbyt długo ssany smoczek, ssanie palców, zbyt długie karmienie z butelki (utrudnia docieranie języka do podniebienia),
- zbyt długie karmienie pożywieniem papkowatym,
- nawykowe oddychanie ustami,
- opóźniona adaptacja nerwowo-mięśniowa do zmieniających się warunków w jamie ustnej,
- przerost gardłowego trzeciego migdałka,
- powiększenie migdałków podniebiennych.

Literatura

Pluta-Wojciechowska, D. (2010). *Czynność połykania jako przedmiot diagnozy i terapii logopedycznej*. w: Cieszyńska, J. Orłowska-Popek, M. Korendo, M. (red.). *Nowe podejście w diagnozie i terapii logopedycznej- metoda krakowska*. Kraków

Rocławski, B. (red.). (1998). *Opieka logopedyczna od poczęcia*. Gdańsk